

Devetnajsti prizor.

ŽENA (se vzpne ob prizoru, nato omahne nazaj). Ah!

GOSPODAR. Zdaj reci: »Moj prijatelj!«

SUŽENJ (se zdrzne, pomisli za hip, nato plane k nosilnici).

O, žena, prost, o prost!

ŽENA (mu odtegne roko, na kateri so sledi vrvi; s slabotnim glasom).

Za kakšno ceno?

SUŽENJ. O, ne vprašuj! Zdaj sva svobodna, svobodni list nas pelje čez morje...

ŽENA (s poudarkom).

Za kakšno ceno?

SUŽENJ. Ceno? — Ne vprašuj!

Čemu zdaj ceno za življenje tvoje in za prostost, o, žena, za prostost?!

Tu, tu, svobode list! —

ŽENA (sovražno). Za kakšno ceno?!

SUŽENJ (molči, nato zagrebe obraz v nosilnico).

ŽENA (mu odtegne roko, se po hudem notranjem boju vzpne in ga pahne od sebe).

Saj vem, vem! — Jaz te ne poznam!

SUŽENJ. Čuj, žena!

ŽENA. Moj mož je prost — jaz tebe ne poznam!

Poljubljal, suženj, si gospodu roko — za ceno to jaz milosti ne maram! —

SUŽENJ. In vse samo za tebe in za dete!

ŽENA. Za mene? Jaz ne maram milosti!

Za dete? — Sinko, da nikdar ne čuješ!

SUŽENJ. Ko čuje, vzraste v gada otrok moj, očetu dal bo maščevanja strup.

Kako se naj maščuje, če ne izve, brezumna žena?!

ŽENA. Galeb bi v hipu dalje preletel, na vrh čeri bi padel smrtni krik: in sinko bi prejel o smrti vest; priplavala bi kost, svobodna kost, ki v tuji zemlji ne dobi miru —

priplavala počivat bi domov:

in sinko bi prejel o smrti vest;

udaril pevec pljunko bi srebrno —

Zdaj, zdaj — le pojdi sam in mu povej to vest...

Iz orla se ti bo ozvala kavka in gaščerica bo postal tvoj gad!

SUŽENJ. O, žena, žena... ali ni tvoj rod?

ŽENA. Za to ne maram milosti od tebe, da mu vsaj moj spomin ostane svet...

(Se vzpne, obrne v stran, nato omahne mrtva nazaj.)

GOSPODAR (in vsi drugi obstoje in pripognejo glave; po dolgem molku).

Tako mrjo kraljice!

(Da znamenje, naj jo odneso.)

SUŽENJ. Ne, ne; jaz vzamem jo s seboj na pot! (Plane k njej.)

GOSPODAR (ga ustavi).

Mrliča ne boš nosil iz te hiše!

Še manj kraljice — kdo daje to čast?!

SUŽENJ (obupno). V svobodni zemlji ji izkopljem grob!

GOSPODAR. I v kletki levinja umira prosta in vsepovsod je v svobodi njen grob...

SUŽENJ. Ah!

(Kakor bi se nečesa domislil, vzame iz nedrij pergament).

»... Ko kleše iz nje si sedem mladih levov, o, sedem virov in«... Kaj praviš, žena?

(Se bolešno zasmje.)

Iz orla se ti bo ozvala kavka in gaščerica, ha, ha, gaščerica! O, dete moje...

(Se vrže na mrtvo ženo.)

GOSPODAR (hlapcem). Odvedite ga! (Sužnji.)

Lahko greš ž njim!

SUŽNJA. Jaz pojdem ž njim.

